

EVROPSKI PARLAMENT

2009 – 2014

Odbor za kulturo in izobraževanje

2010/2276(INI)

26.1.2011

MNENJE

Odbora za kulturo in izobraževanje

za Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

o strategiji EU za vključevanje Romov
(2010/2276(INI))

Pripravljavec mnenja: Hannu Takkula

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za kulturo in izobraževanje poziva Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker ima izključitev romskih otrok iz izobraževalnega sistema škodljive posledice za druge pravice pripadnikov romske skupnosti, zlasti pravico do dela, in ker so ti zaradi tega še bolj odrinjeni na rob družbe,
- B. ker je v skupnostih, ki želijo v Evropi ohranjati tradicionalni, nomadski način življenja, nepismenost najbolj razširjena in ker zato obstajajo kulturne ovire za šolanje njihovih otrok,
- C. ker je treba zagotoviti materialne pogoje, potrebne za šolanje romskih otrok, in ker mora to zajemati tudi imenovanje šolskih posrednikov,
 1. poudarja, da so dostop romskega ljudstva do kakovostnega izobraževanja in poklicnega usposabljanja, razširjanje in razumevanje njihove kulture, vrednot in kulturne dediščine, njihovo sodelovanje v združenjih in boljša zastopanost njihovih skupnosti ključne sestavine celostnega pristopa k izvajanju nacionalnih in evropskih strategij za njihovo vključitev v družbo in udeležbo v njej;
 2. poudarja, da kakovostna izobrazba in izobraževanje vplivata na prihodnje zasebno in poklicno življenje posameznika in da je zato je treba zagotoviti enak dostop do učinkovitih sistemov izobraževanja in usposabljanja brez vsakršne diskriminacije ali razlikovanja;
 3. poziva nacionalna ministrstva za izobraževanje in Komisijo, naj uvedejo inovativne in prilagodljive štipendije za nadarjene ter povečajo podporo za obstoječe štipendije in programe;
 4. poziva Komisijo, naj zbira in razširja informacije o pridobljenih izkušnjah in sprejetih ukrepih v različnih državah članicah, zlasti na področju izobraževanja in kulture;
 5. meni, da se Romom lahko zagotovi boljša prihodnost, zlasti za njihov dostop do trga dela, in sicer z večjim vlaganjem držav članic v izobraževanje in usposabljanje s posebnim poudarkom na novih tehnologijah in internetu, vključevanjem ukrepov, ki so jih sprejele mednarodna skupnost znanstvenikov ter ustanove in nevladne organizacije, ki delujejo na področju izobraževanja in socialnega vključevanja na regionalni in lokalni ravni;
 6. meni, da se Romom lahko zagotovi boljša prihodnost s pomočjo izobraževanja in da je zato nujno treba vlagati v izobraževanje romskih otrok in romske mladine; poudarja, da je šolanje pravica, vendar tudi dolžnost, in izraža podporo dejavnostim za boljši obisk romskih učencev v šolah, med drugim z dejavnim sodelovanjem njihovih družin;
 7. meni, da bo seznanjanje z romsko kulturo v Evropi olajšalo medsebojno razumevanje med Romi in Neromi v Evropi ter spodbudilo evropski medkulturni dialog;
 8. meni, da bi se bilo treba v prihodnji strategiji za romsko manjšino osredotočiti na izobraževanje, saj je glavno orodje za spodbujanje socialnega vključevanja;

9. je prepričan, da je treba uvesti podporne mehanizme za mlade Rome, kot so štipendije in mentorstvo, saj jih s tem ne bi navdušili samo za pridobitev spričevala, temveč tudi za vpis v visokošolsko izobraževanje in izboljšanje poklicnih kvalifikacij;
10. meni, da je treba razviti nove oblike programov štipendiranja, da se zagotovi največja kakovost izobraževanja za romske študente, s tem pa vzgojo nove generacije romskih voditeljev;
11. meni, da bi bilo treba nagraditi izobraževalne ustanove, katerih revnejši učenci so sprejeti v višje izobraževalne ustanove ali pri katerih je odstotek učencev, ki uspešno končajo študij, nadpovprečen, in poziva Komisijo, naj razvija projekte na tem področju;
12. poudarja, da je bistveno, da države članice spodbujajo vključitev Romov v lokalno in kulturno življenje v krajih in državah, kjer prebivajo, in zagotovijo, da v njem dolgoročno sodelujejo in da so v njem zastopani, vključno z ukrepi za spodbujanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter programov vseživljenjskega učenja za romske skupnosti, ob upoštevanju kulturne dediščine in načina življenja različnih romskih skupnosti v Evropi; opozarja, da bi bilo na primer mogoče ponuditi posebno usposabljanje šolskega osebja, spodbujati zaposlovanje romskih učiteljev, krepiti sodelovanje z romskimi družinami in organizacijami ter zagotavljati podporo po pouku ter štipendije; ugotavlja, da bi morali v tem procesu dejavno sodelovati lokalni organi držav članic, prav tako pa bi moral biti znamenje za nepridobitni sektor, naj v svoje dejavnosti zajame tudi programe za vključevanje romskih skupnosti v družbo;
13. poziva Komisijo in države članice, naj se borijo proti vsem oblikam izključenosti Romov iz družbe in izobraževanja ter spodbujajo vse programe, ki vlagajo v izobraževanje Romov;
14. meni, da mora lokalna uprava prevzeti odgovornost za ponovno vključitev učencev, ki predčasno opustijo šolanje, če še niso presegli starosti, po kateri šolanje ni več obvezno; ugotavlja, da morajo v ta namen izobraževalne ustanove lokalno upravo obveščati o učencih, ki predčasno opustijo šolanje;
15. poziva Komisijo, naj podpre dodatne pobude, katerih namen je nuditi priložnosti za izobraževanje v zgodnjem otroštvu ter skrb za romske otroke in romsko mladino;
16. meni, da bi bilo treba odpirati vrtce in/ali druge oblike predšolskega varstva v skupnostih, kjer ti še ne obstajajo, tam, kjer primanjkuje mest, pa bi bilo treba razširiti njihove zmogljivosti;
17. poziva Komisijo, naj podpre pobude, ki so se izkazale za učinkovite pri preprečevanju vseh oblik ločevanja in ki dajejo prednost vključujočim projektom, katerih namen je uspešno izobraževanje in ki predvidevajo tudi udeležbo romskih družin;
18. izraža zaskrbljenost zaradi visoke stopnje nepismenosti med Romi in meni, da je nujno, da se ustvarijo in razvijejo programi za zagotovitev kakovostnega osnovnega, srednjega in visokega šolstva za romska dekleta in ženske, vključno s strategijami za olajšanje njihovega prehoda iz osnovne v srednjo šolo ob spodbujanju, v okviru celotnega procesa, razumevanja romske kulture, zgodovine in vrednot tako med Romi kot Neromi;

19. poudarja, da nizka prisotnost pri pouku in slabe ocene lahko kažejo na to, da se učenci in starši ne zavedajo vedno pomena izobrazbe; drugi pomembni vzroki lahko vključujejo nezadostna finančna sredstva, zdravstvene težave, pomanjkanje kakovostnega izobraževanja na kraju samem dostopnega prevoza v šolo, slabe stanovanjske razmere in neustrezna oblačila, zaradi katerih se ni mogoče udeležiti pouka, izključujoče šolsko ozračje in ločene šole, ki učencev ne pripravijo primerno za konkurenco na trgu dela; zato poudarja pomen ukrepov za spodbujanje boljšega obiska romskih učencev v šolah in stalnega in rednega dialoga o izobraževanju z družinami teh učencev, romsko skupnostjo in vsemi deležniki;
20. poudarja, da lahko lokalni rekreacijski športi in tekmovalni športi odigrajo odločilno vlogo v procesu zagotavljanja vključevanja etničnega romskega prebivalstva;
21. podpira spodbujanje programov za usposabljanje učiteljev, ki bi povečali sposobnost učiteljev, da sodelujejo z otroki in mladino iz romskega okolja, njihovimi starši in ljudmi, zaposlenimi kot romski posredniki, zlasti v osnovnih šolah, kot način za spodbujanje rednega obiskovanja šole s strani Romov;
22. predlaga, da bi različne pristope k vključevanju v šolah priredili tako otrokom iz romskih družin, ki se želijo trajno naseliti, na primer z nadzorom rednega obiskovanja šole, in otrokom iz družin, ki želijo obdržati svoj nomadski način življenja, na primer z ukrepi, ki bodo olajšali redno obiskovanje šole v romskih naselbinah;
23. poudarja pomen mobilnosti, vseživljenjskega učenja, poklicnega usposabljanja in programov nadaljnega usposabljanja za zagotovitev vključevanja romske mladine in odraslih v družbo ter izboljšanje njihovih možnosti za vstop na trg dela;
24. meni, da je treba sistem usposabljanja na delovnem mestu razširiti, da bo omogočal pridobivanje potrebnih veščin in sposobnosti v večjem obsegu;
25. meni, da je treba ponudbo usposabljanja uskladiti s potrebami na trgu dela, zato poziva, da se pripravijo srednjeročne nacionalne in regionalne napovedi pričakovanega povpraševanja na tem trgu;
26. poziva Komisijo, naj za programe in projekte, ki se izvajajo v državah članicah, razvije in vpelje skupne sisteme spremljanja, v katerih bodo sodelovale institucije EU, države članice in voditelji romskih skupnosti;
27. meni, da je romska kultura sestavni del evropskega kulturnega mozaika; poudarja, da je ključno sredstvo za razumevanje romskega ljudstva in njihovega načina življenja povečanje zavedanja preostalih Evropejcev o dediščini, tradicijah in jeziku Romov, pa tudi o sodobni romski kulturi; odločno podpira pospeševanje in ohranjanje njihovih ustvarjalnih dejavnosti kot bistvene sestavine medkulturnega dialoga;
28. meni, da bi si morali Romi prizadevati za to, da bi se seznanili z običaji in kulturo ljudi, med katerimi živijo, s čimer bi olajšali lastno družbeno vključevanje v krajih, kjer prebivajo;
29. meni, da je promocija prostovoljnih in športnih dejavnosti, v katerih sodelujejo tako Romi

kot Neromi, pomembna za doseganje boljše družbene vključenosti;

30. poziva Komisijo, naj se zavzema za uporabo praktičnih zgledov ter pozitivnih vzorcev in izkušenj, ki izhajajo iz programov, ki se izvajajo, pa tudi lastnih pobud Romov, da se izboljša sprejem in ugled Romov v neromskih skupnostih ter spodbudi dejavna udeležba in ustvarjalno sodelovanje romskih skupnosti z EU, državami članicami in lokalnimi programi;
31. poziva k boljšemu določanju in uporabi obstoječih sredstev EU, ki so na voljo za zaposlovanje, izobraževanje in kulturo romskega ljudstva, na vseh vladnih ravneh;
32. priporoča, da prihodnje politike EU za romsko manjšino temeljijo na posebnih pristopih, prirejenih značilnostim posameznih držav članic in posebnosti udeleženih skupnosti;
33. opozarja, da je zelo pomembno strožje nadzirati uporabo sredstev EU za vključevanje Romov;
34. je prepričan, da bi bila izmenjava izkušenj in praktičnih zgledov med državami članicami, ki so bile uspešne pri vključevanju Romov, in tistimi, ki tega problema še niso rešile, zelo koristna.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	25.1.2011
Izid končnega glasovanja	+: 30 -: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Maria Badia i Cutchet, Zoltán Bagó, Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Santiago Fisas Ayxela, Mary Honeyball, Cătălin Sorin Ivan, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Marek Henryk Migalski, Doris Pack, Chrysoula Paliadeli, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Joanna Senyszyn, Timo Soini, Emil Stojanov (Emil Stoyanov), Hannu Takkula, László Tőkés, Corneliu Vadim Tudor, Gianni Vattimo, Marie-Christine Vergiat, Sabine Verheyen, Milan Zver
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Ivo Belet, Nadja Hirsch, Seán Kelly, Iosif Matula, Georgios Papanikolaou, Hella Ranner, Mitro Repo, Olga Sehnalová, Rui Tavares